

Geliefde mensen van God,

Ik herinner het me nog goed. Als ik vroeger als kind bij m'n oma logeerde, dat ze dan voor het slapengaan knielde bij haar bed. Om te bidden. Dat gevoel van eerbied maar ook die vertrouwdheid en goede gewoonte, is me altijd bijgebleven.

Jaren later als student gebeurde het ongemerkt dat ik een tijd niet naar de kerk ging en ook niet meer op plekken kwam waar over geloof en God gesproken werd. En op een gegeven moment vroeg ik me af: *geloof ik nog wel?* Ik was er eigenlijk niet meer mee bezig.

Wat is er nog over als ik die goede gewoonten niet meer heb? En is mijn geloof dan wel echt als het niet uit mezelf komt?

Misschien herken je daar iets van: hoe je als kind keek en ook wat je later in je leven zomaar kwijt kunt raken.

Veel kwijtgeraakt

Bij het volk Israël is hun geloof ook naar de achtergrond verdwenen. Door de jaren heen zijn ze in Babel veel kwijtgeraakt van hun rijke traditie. Ze hadden daar geen tempel. En toen die goede gewoonte er niet meer was om daar samen te komen, toen verdween ook die vanzelfsprekendheid van geloof dat doorweven was met heel hun leven. Ze waren hun geloof een beetje kwijtgeraakt daar in dat verre land met hele andere gewoonten.

We weten bijvoorbeeld uit opgravingen uit die tijd dat Joden in Babel handel waren gaan drijven op sabbat.

Angst

Maar nu staan ze daar weer in Jeruzalem, in hun eigen land, bij de resten van de verwoeste tempel. Hun heilige plaats waar ze God ooit ontmoetten. Alleen het fundament ligt er nog. Voor de rest is het een puinhoop.

En ze voelen angst, dat lezen we. Want naast het onwennige en onzekere is er ook spanning en dreiging. Huiver voor de andere inwoners van Jeruzalem. Kunnen ze hun plek en leven zoals het was wel weer terugvinden?

Angst is een heel slechte raadgever. Die je soms dingen laat doen die je niet wilt. Die je in paniek maakt. Angst die je 's nachts allerlei dingen laat bedenken die niet reëel zijn en waar je je dan niet tegen kunt wapenen.

Bij de fundering van de oude tempel

Met angst in hun hart staat het volk Israël bij de fundering van die oude tempel. Weinig is er nog maar van over. En toch staan ze daar. Ze weten precies wat ze willen en dat doen ze ook. Ze laten zich hier niet leiden door hun angst.

Want altijd als er iets belangrijks was, iets nieuws, dan bouwden ze een altaar – **alle eer aan God**. Hij in het midden. We beginnen weer opnieuw.

Maak maar een beginnetje, het fundament is er nog

Ze gaan niet eerst de tempel helemaal herbouwen op de puinhopen en dan pas weer bezig met hun geloof in God.

Ze maken een beginnetje. Dat is genoeg voor nu. Er is veel weg, hun geloof is verwaterd, maar daar ligt die oude fundering. Ze weten de weg. Ze bouwen dat altaar.

Dat doet me denken aan een oud zinnetje uit Psalm 84.

'Gelukkig die bij U God hun toevlucht zoeken
met in hun hart de gebaande wegen.'

Zoals er in een bos allerlei bospaadjes zijn. Soms overwoekerd geraakt, als er lang niemand heeft gelopen. Wat verwaarloosd, omdat niemand het heeft bijgehouden. Toch blijf je de contouren van het pad zien.

Zo stel ik me voor, zijn er in je hart de gebaande wegen naar God.

Hoe ver je je soms ook afgedwaald kunt voelen, die gebaande wegen blijven er.

Je weet de weg.

En als je herkent dat jouw geloof ook wat zoekgeraakt is?

Weet dan dat je niet eerst alles weer helemaal op hoeft te tuigen voordat je verder kunt met God. De tempel hoeft niet eerst helemaal herbouwd te zijn, er kwam gewoon een provisorisch altaar. En dat is genoeg voor nu. Zo kun jij zelf ook altijd beginnen met een kort gebed.

Heer, hier ben ik – lang geleden, maar ik heb toch wat met U.
Ik wil toch wel wat met mijn geloof... Wilt U me helpen?

Als je het niet meer weet....

Als je niet meer weet waar je moet beginnen, grijp dan terug op wat er was, de oude fundamenten, de gebaande wegen in je hart. Dan hoor je jezelf ineens Psalm 23 zingen aan het sterfbed van je moeder.

Zie je je oma weer voor je, die knielde bij haar bed, knielde voor God.

Je mag terugvallen op wat er altijd al was. Oude gebruiken. Oude inhouden. Dát is traditie. In deze tijd heeft het weleens een nare bijmaak. Maar traditie betekent letterlijk: *dat wat overgedragen is*. Wat je meekreeg van je ouders. Van vorige generaties.

Daar zitten soms verkeerde dingen bij, maar vanouds hebben we ook heel veel goeds aangedragen gekregen. En dat zie je in dit bijbelverhaal.

Rijkdom van traditie en discipline

Het volk Israël kwam weer terug bij zijn wortels. En daardoor ook bij zijn geloof, zijn God. Ze bliezen de tradities weer nieuw leven in. Van toen af aan brachten ze elke dag weer een offer, eer aan God.

Ze ontdekten opnieuw de waarde van traditie, dat ze het zo weer op konden pakken wat al eeuwenlang gebeurde.

Een goede gewoonte, waar ze uit geraakt waren, maar waar ze ook weer mee verder konden.

En dat vind ik bemoedigend en hoopvol. Dat we daarop mogen leunen. Op het geloof van de generaties voor ons. Op goede tradities. Op prachtige kerken, huizen van God, waar we samen zingen en bidden. Waar de Bijbel opengaat.

Weet je daardoor gedragen.

Zo blijven we samen God zoeken en zoekend geloven.

Amen.